

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 1

Opció d'examen
 (Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Era, doncs, una bona casa, però a dins hi havia ben poca cosa: hi havia simplement el que la gent s'hi havia descuidat. Per a habitar-la calia portar-hi l'indispensable, cosa que jo vaig fer amb els quatre trastets que tenia a l'Escala. La presència d'aquests objectes no l'emplenà pas; més aviat hi agafaren un aire balder i precari. La majoria de les habitacions continuaren en una buidor absoluta: no recordo pas haver obert mai les portes d'aquestes cambres.

En el primer pis hi havia un gran menjador central ple de llum, molt clar, i dues habitacions, una a cada costat. Aquesta *suite* obria sobre la façana tres magnífics balcons que semblaven fets expressos per fer la vida contemplativa, tan fascinant era el panorama que els seus llindars presentaven.

En una de les parets laterals del menjador hi havia una xemeneia amb unes corbes una mica pretensives, sobre l'enfila de la qual es veia un rellotge d'unes certes ínfules artístiques perpètuament aturat a les 5.25. [...] Aquell rellotge era curiós: tenia la part externa normal, el marc de bronze, el quadrant i les broques, però li faltava la maquinària posterior. Algú se la devia haver emportada. Havia quedat un rellotge fictici, inexistent, un rellotge dissecat. Al centre del local hi havia una taula de fusta blanca i quatre cadires de balca, sota d'un fil que penjava del cel ras, que sostenia una bombeta elèctrica posada a dins d'una càpsula de vidre molt artística, d'un color rosat, com una campaneta brodada. Aquella penjarella, suspesa i nua en l'espai d'aire massa voluminós, feia una certa angúnia. [...]

Però en aquell menjador hi havia una cosa bona: un sofà, un sofà de Cadaqués, de caoba corbada, de color torrat, probablement vingut d'Itàlia, un sofà deliciós, una mica tronat, amb un matalasset cobert amb una cretona verda lleugerament esfilagarsada, d'unes dimensions perfectes, d'una comoditat absoluta, d'una receptibilitat per al cos humà tan positiva que arribava a inspirar sentiments de tendresa real. Però el curiós d'aquell moble és que formava part de les coses alluvionals de la casa —dels objectes que la gent s'hi havia successivament descuidat. Vaig preguntar al representant de l'amo qui era la persona que havia comès l'error d'abandonar-lo, però no pogué pas donar-me'n una qualsevol idea clara.

A les parets del local, no s'hi hauria vist el més petit objecte si l'estadant anterior —un pintor suec— no hi hagués deixat penjades tres o quatre teles sense marc, tot just començades, que pretenien representar unes oliveres en procés d'objectivació, en un estat molt vague, molt poc concret, que no havia passat de la més incerta borrositat. Si no hagués estat que a sobre de la fumositat es veien unes pinzellades de verd fresc sense organitzar, hom hauria dit que més que teles iniciades eren teles esborrades. Quan em mirava aquelles temptatives abandonades em feia l'efecte que el pintor havia volgut acomiadar-se deixant un record a la casa, però que el record havia estat tan tímid i informulat com el que us poden deixar les faccions d'una persona que veiéreu passar anys enrera, una vegada.

Josep PLA. *Contraban*. Barcelona: Edicions Destino i Edicions 62, 1990, p. 26-28

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) El narrador explica que va omplir amb mobles totes les habitacions de la casa.	☐	☐
b) El que l'autor anomena <i>suite</i> consta de tres estances a la planta baixa.	☐	☐
c) Al menjador hi havia un rellotge espatllat.	☐	☐
d) El sofà del menjador era deliciós i una mica vell.	☐	☐
e) El pintor suec havia deixat penjades tres o quatre teles amb marc.	☐	☐

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) A <i>Mirall trencat</i> els objectes simbolitzen alguns esdeveniments de l'obra.	☐	☐
b) Teresa Goday i la seva filla Sofia mantenen una relació afectuosa.	☐	☐
c) Eladi Farriols va regalar a la minyona Armanda Valls unes arracades.	☐	☐
d) En Ramon, la Maria i en Jaume són germans i tots tres són fills de Sofia Valldaura i Eladi Farriols.	☐	☐
e) Jesús Masdéu no és fill de Teresa Goday.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) El caràcter innocent d'en Manelic no és en absolut ximpleria.	☐	☐
b) L'ermità no intenta d'impedir el casament entre la Marta i en Manelic.	☐	☐
c) En Manelic i la Marta no volen fugir a la Terra Alta.	☐	☐
d) En Sebastià exerceix el seu poder sobre tot i tothom.	☐	☐
e) En Xeixa s'enfronta a en Sebastià però no gosa d'anar-se'n.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals de passat a formes de futur. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

«En una de les parets laterals del menjador hi havia una xemeneia amb unes corbes una mica pretensioses, sobre l'enfila de la qual es veia un rellotge d'unes certes ínfules artístiques perpètuament aturat a les 5.25. [...] Aquell rellotge era curiós: tenia la part externa normal, el marc de bronze, el quadrant i les broques, però li faltava la maquinària posterior. Algú se la devia haver emportada. Havia quedat un rellotge fictici, inexistent, un rellotge dissecat. Al centre del local hi havia una taula de fusta blanca i quatre cadires de balca, sota d'un fil que penjava del cel ras, que sostenia una bombeta elèctrica posada a dins d'una càpsula de vidre molt artística, d'un color rosat, com una campaneta brodada.»

- 2.2.** En el text es descriu el menjador d'una casa. Feu una descripció, mitjançant un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, d'un menjador que conegueu o d'un que us imagineu tal com us agradaria que fos decorat. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

El nou pla estratègic de l'Organització Mundial de la Salut per al 2019 pretén que mil milions de persones més es beneficiïn d'una sanitat millor. Per aconseguir-ho planteja una sanitat més universal millorant el finançament, l'efectivitat, la utilitat i l'equitat dels actuals sistemes sanitaris. Entre les deu prioritats que proposa per al present exercici en destaca una: la lluita contra els moviments antivacunes. És una elecció molt encertada perquè aquests col·lectius amenacen greument els progressos en salut pública aconseguits en els darrers vint anys.

Aquest és un tema cabdal, atès que la vacunació evita entre dos i tres milions de morts a l'any i es podrien evitar un milió i mig de morts més si millorés la taxa mundial de cobertura de les immunitzacions.

Però la trista realitat és que la taxa mundial de cobertura de la vacunació s'ha estancat en el 86 % i encara queden dinou milions i mig de lactants de tot el món que no reben les vacunes bàsiques.

Les raons per les quals no es pot augmentar la taxa mundial de vacunació són molt complexes. Inclouen problemes socioeconòmics i socioculturals.

La denominació *dubte vacunal* (en anglès, *vaccine hesitancy*) és un terme emergent en la bibliografia científica sobre vacunació. El concepte sorgeix a partir d'una línia imaginària entre les dues postures oposades: la de la completa acceptació i el convenciment a favor de la vacunació i la de l'absolut rebuig envers les vacunes (*antivacunes* o *anti-vaxxers*). Entre aquests dos extrems trobem ciutadans amb graus variables de dubte sobre les vacunacions, més inclinats cap a un costat o l'altre.

Els crítics envers les vacunes no són pocs: a Espanya el 8,9 % dels enquestats es mostren contraris a la vacunació perquè dubten que les vacunes siguin eficaces i segures.

L'any 1998, el metge d'origen canadenc Andrew Wakefield va publicar a la prestigiosa revista científica *The Lancet* un article en què relacionava la vacuna triple vírica (xarampió, parotiditis i rubèola) amb un augment en el risc de patir autisme. L'estudi va tenir moltíssim ressò en els mitjans de comunicació i això va fer aparèixer i va enfortir molts grups antivacunes a tot el món. Wakefield es va convertir en portaveu d'aquesta idea i va dur a terme una activa campanya de conscienciació. Molts pares van deixar de vacunar els seus fills per por que la vacuna els causés més danys que beneficis. Com a resultat de la manca de vacunació van reaparèixer casos de malalties infeccioses que estaven controlades fins aquell moment en els països desenvolupats: xarampió, galteres, tos ferina, diftèria...

Però el frau d'aquest estudi fou descobert ben aviat. Investigadors independents van intentar replicar la investigació de Wakefield en un estudi que va incloure 95.000 nens (set mil vegades més que l'estudi de Wakefield, que només estudià dotze nens). Els resultats van ser concloents: no hi ha cap relació entre autisme i vacunació. A més, en revisar l'estudi de Wakefield es va descobrir que havia estat manipulat: va enganyar els pares, va fer proves inconvenients als nens, va pagar els amics del seu fill per obtenir mostres de sang i va fabricar els resultats perquè li fossin favorables. El motiu d'aquest engany tan groller era el seu interès econòmic a desprestigiar les vacunes, ja que va rebre diners d'un advocat que representava pares de nens autistes que havien demanat compensacions econòmiques al fabricant d'una vacuna.

Adaptació feta a partir del text de Genís CARRASCO.

«La lluita contra els moviments antivacunes entre les prioritats de l'OMS per al 2019».

Catalunya Press [en línia] (1 febrer 2019)

1. **Comprensió lectora** [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) La lluita contra els moviments antivacunes és una de les set prioritats de l'Organització Mundial de la Salut per al 2019.	☐	☐
b) A Espanya, el 8,9 % dels enquestats es mostra favorable a la vacunació.	☐	☐
c) L'estudi d'Andrew Wakefield estava manipulat.	☐	☐
d) La taxa mundial de vacunació ha augmentat.	☐	☐
e) Les raons que esgrimeixen els moviments antivacunes inclouen problemes socioeconòmics i socioculturals.	☐	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

a) <i>Equanimitat</i> :	d) <i>Ressorgir</i> :
b) <i>Aturat, parat</i> :	e) <i>Desacreditat</i> :
c) <i>Refús</i> :	

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a) «El nou pla estratègic de l'Organització Mundial de la Salut per al 2019 pretén que mil milions de persones més es beneficiïn d'una sanitat millor. Per aconseguir-**ho** planteja una sanitat més universal millorant el finançament»:
- b) «Molts pares van deixar de vacunar els seus fills per por que la vacuna **els** causés més danys que beneficis»:

1.4. Expliqueu, en un màxim de cinquanta mots, en què es basava Andrew Wakefield per a rebutjar les vacunes i per què aparegueren els grups antivacunes. [0,5 punts]

1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què en Manelic retorna amb la Marta a la Terra Alta a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) <i>Mirall trencat</i> acaba abans de la Guerra Civil.	☐	☐
b) Salvador Valldaura oblida de seguida la Bàrbara, la violinista de qui es va enamorar.	☐	☐
c) En Jaume, fill de la Sofia i l'Eladi, era malaltís.	☐	☐
d) La Sofia marxa a Alemanya durant la guerra.	☐	☐
e) La rata que apareix al final de l'obra és el símbol de la decadència i la destrucció.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) El llenguatge utilitzat pels personatges de <i>Terra baixa</i> és popular, cosa que aproxima l'obra als espectadors.	☐	☐
b) En Sebastià té deutes i per aquest motiu es vol casar amb una pubilla rica.	☐	☐
c) Quan en Sebastià diu a la Marta que es casi amb en Manelic, ella ho vol fer de seguida.	☐	☐
d) La Nuri és la germana petita de la Marta.	☐	☐
e) En un moment determinat de l'obra, la Marta se sent gelosa de la Nuri.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals perifràstics per formes de passat simple. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

«L'any 1998, el metge d'origen canadenc Andrew Wakefield va publicar a la prestigiosa revista científica *The Lancet* un article en què relacionava la vacuna triple vírica (xarampió, parotiditis i rubèola) amb un augment en el risc de patir autisme. L'estudi va tenir moltíssim ressò en els mitjans de comunicació i això va fer aparèixer i va enfortir molts grups antivacunes a tot el món. Wakefield es va convertir en portaveu d'aquesta idea i va dur a terme una activa campanya de conscienciació. Molts pares van deixar de vacunar els seus fills per por que la vacuna els causés més danys que beneficis. Com a resultat de la manca de vacunació van reaparèixer casos de malalties infeccioses que estaven controlades fins aquell moment en els països desenvolupats: xarampió, galteres, tos ferina, diftèria...

[...] Investigadors independents van intentar replicar la investigació de Wakefield en un estudi que va incloure 95.000 nens (set mil vegades més que l'estudi de Wakefield, que només estudià dotze nens). Els resultats van ser concloents: no hi ha cap relació entre autisme i vacunació.»

- 2.2.** En el text s'exposa la reticència que hi ha en alguns collectius a vacunar els fills. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre les conseqüències que pot tenir el fet de qüestionar un dels principals avenços de la salut mundial. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. La denominació *dubte vacunal* (en anglès, *vaccine hesitancy*) és un terme emergent en la bibliografia científica sobre vacunació.

- complement predicatiu
- complement o objecte directe
- complement del nom
- complement circumstancial (o adjunt)

3.1.2. Vaig preguntar al representant de l'amo qui era la persona que havia comès l'error d'abandonar-lo, però no pogué pas donar-me'n una qualsevol idea clara.

- complement o objecte directe
- complement d'adjectiu
- complement o objecte indirecte
- complement del nom

3.1.3. A les parets del local, no s'hi hauria vist el més petit objecte si l'estadant anterior —un pintor suec— no hi hagués deixat penjades tres o quatre teles sense marc.

- complement circumstancial (o adjunt)
- complement o objecte indirecte
- complement predicatiu
- atribut

3.1.4. Encara queden dinou milions i mig de lactants de tot el món que no reben les vacunes bàsiques.

- oració subordinada substantiva de subjecte
- oració subordinada substantiva de complement o objecte directe
- oració subordinada substantiva de complement de règim (o preposicional)
- oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom

3.1.5. El motiu d'aquest engany tan groller era el seu interès econòmic a desprestigiar les vacunes, ja que va rebre diners d'un advocat que representava pares de nens autistes.

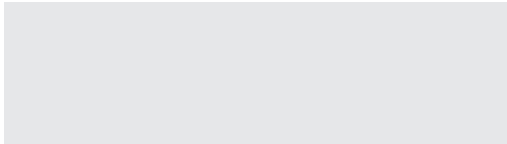
- oració subordinada adverbial causal
- oració subordinada adverbial concessiva
- oració subordinada adverbial temporal
- oració subordinada adverbial consecutiva

- 3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- _____ lleig que m'ha semblat aquest armari! —Doncs si sabessis de _____ està fet! (*què / que*)
  - No sabia que fossin _____ ignorants. —Certament, _____ l'un com l'altre no saben res de res. (*tant / tan*)
  - No _____ que en Joan encara no hagi arribat. — _____ arribarà en acabar el futbol. (*potser / pot ser*)
  - No vull carn _____ peix. —Agafa el rap, _____ te'n quedaràs sense. (*sinó / si no*)
  - No té _____ d'imaginació. Si en tingués una mica, no hauria comprat _____ de tot això. (*gens / res*)
- 3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- Li ha _____ (*doldre*) la seva decisió.
  - Si jo _____ (*saber*) on viu, aniria a fer-li una visita.
  - Tu, _____ (*estar*) alerta, que aviat et cridaran.
  - Qui de vosaltres ha _____ (*difondre*) aquesta notícia falsa?
  - Estava segura que els del nostre partit _____ (*treure*) com a mínim dos representants.
- 3.4. Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so palatal fricatiu sonor [ʒ] o, en algunes varietats dialectals, a l'africat [dʒ]. [0,5 punts]
- Amb un posat majestàtic, el rei va segellar tots els documents. Al carrer, moltes persones demanaven venjança i els bombers provaven d'extingir el foc que s'havia iniciat vora l'ajuntament.
- 3.5. Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- N'estic ben farta. Tota la nit que s'han sentit _____ al pis de dalt i no he pogut dormir. (*córrer*)
  - No han pogut agafar el lladre. És _____ com una anguila. (*esmunyir*)
  - Treballava de sol a sol fins a _____-se i li pagaven una misèria. (*llom*)
  - Si el malalt està _____, cal canviar-lo de posició cada dues hores. (*llit*)
  - Aquell nen tan _____ no deixava dormir els pares. (*plorar*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Llengua catalana i literatura

Sèrie 3

Opció d'examen
 (Marqueu l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació				TR	
1. Comprensió lectora	1.1				
	1.2				
	1.3				
	1.4				
	1.5				
2. Expressió escrita	2.1				
	2.2				
3. Reflexió lingüística	3.1				
	3.2				
	3.3				
	3.4				
	3.5				
Suma de notes parcials					
Descompte per faltes					
Total					
Qualificació final					

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal .....

Número del tribunal .....

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Prop del pont de Nonoalco, en el pas a nivell que dona entrada a una gran zona fabril, el guarda-agulles Xebo Canabal seguia lànguidament el camí d'un núvol blanc que s'anava transformant a poc a poc per a dibuixar una cresteria rosada.

Xebo, empleat de la planta dels Ferrocarrils Nacionals, s'avorria. Al principi, el fet d'haver estat destinat a vigilar una cruïlla poc important li havia semblat una sort. S'asseia al costat de la caseta de fusta que l'aixoplugava quan feia mal temps, i contemplava el vaiverejar de la gent tot filant els rudiments d'una filosofia. En aquells primers temps, l'home creia haver realitzat un ideal llargament acaronat per ell i els seus ancestres: viure amb una gran economia de moviments, tenir hores senceres per a deixar vagar les idees, sense els sobresalts que proporcionen les responsabilitats. Li plaïa abandonar-se a la carícia del sol, amb el barret de palma inclinat sobre els ulls, i esperar amb una gran paciència alguna cosa ignorada.

Però aquesta època inicial de realització d'un somni va durar poc. Des de petit, Xebo passava per temporades d'inquietud, d'una rara frisança que prenia formes diverses i l'obligava a fer coses que, un observador normal, no hauria atribuït mai al seu temperament.

Aleshores, després del període de lassitud, en el qual la simple contemplació havia omplert el levíssim pas del temps, Xebo començà una etapa comunicativa. Cercava conversa amb els conductors dels camions que s'aturaven pel pas del tren, o amb els obrers que tenien costum de fer una curta parada per beure l'aigua d'una aixeta que hi havia prop de la barrera. Els diàlegs eren breus i desmanegats, però entre paraula i paraula, aprofitant els silencis, es miraven d'esquitllentes i això semblava ésser el principal encís del tracte. Xebo parlava el primer:

—Què s'explica?

L'altre no es precipitava mai. Com que ja era sabut el que calia respondre, no portava pressa. Per fi, deia:

—Aquí, només. Passant-la...

Aquesta frase tancava tota la profunditat de pensament que havien rebut com a herència, i es quedaven aclaparats durant una estona. «Aquí» volia dir el món, el seu petit univers tal com el coneixien. «Només» significava la poca importància de les coses terrenals. I «passant-la» feia referència a la vida i a la seva manera de fugir inexorablement.

Això constituïa una forma gairebé ritual de fer coneixença. Després seguien com els era bonament possible. Xebo reprenia la veu:

—Molta feina?

—No falta.

Aquestes quatre paraules els donaven pretext per meditar una mica més i per fi s'acomiadaven, íntimament satisfets de la seva petita aventura social, del contacte humà que havien aconseguit establir. De vegades, el guardaagulles es trobava amb algun individu loquaç, que en substància deia el mateix que els altres, però amb verbotat, servint-se més dels tòpics.

Pere CALDERS. «La Verge de les vies». A: *Antologia de contes catalans, II*.
Barcelona: Edicions 62, 1983, p. 339-340

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
<i>a)</i> Al començament, Xebo era una persona molt activa.	☐	☐
<i>b)</i> Xebo vigilava el pas dels trens en un encreuament.	☐	☐
<i>c)</i> Els diàlegs de Xebo amb les persones que s'aturaven al pas a nivell eren llargs.	☐	☐
<i>d)</i> Xebo mai no encetava una conversa.	☐	☐
<i>e)</i> El temperament de Xebo era canviant ja des de petit.	☐	☐

1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]

- a)* *Industrial:*
- b)* *Vagar, errar:*
- c)* *Avantpassats, ascendants:*
- d)* *Cansament, fatiga, debilitat:*
- e)* *Xerraire, eloqüent, parlador:*

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

- a)* «S'asseia al costat de la caseta de fusta que l'**aixoplugava** quan feia mal temps»:
- b)* «“Aquí” volia dir el món, el seu petit univers tal com **el** coneixien»:

1.4. Descriviu, en un màxim de cinquanta mots, quina era la feina de Xebo i quin era l'ideal a què aspirava en un primer moment. [0,5 punts]

1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

- 1.5.1.** En un màxim de cinquanta mots, expliqueu com era el personatge de Salvador Valldaura, marit de Teresa Goday, a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) <i>Mirall trencat</i> narra la història d'una família durant dues generacions.	☐	☐
b) Teresa Goday era filla d'una peixatera del mercat de la Boqueria.	☐	☐
c) Teresa Goday es casà en segones núpcies amb Nicolau Rovira, un home més gran que ella.	☐	☐
d) La Maria, la filla de Teresa Goday, es va suïcidar.	☐	☐
e) Lady Godiva era el nom artístic de la cupletista Pilar Segura.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) En Sebastià cerca un marit molt ric per a la Marta.	☐	☐
b) Les expressions dels personatges de <i>Terra baixa</i> reflecteixen el parlar popular de l'època.	☐	☐
c) Els tres personatges fonamentals de <i>Terra baixa</i> són en Manelic, en Sebastià i la Nuri.	☐	☐
d) La infantesa de la Marta va ser miserable.	☐	☐
e) <i>Terra baixa</i> es clou amb la frase d'en Manelic: «He mort el gos!»	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en passat per formes de present. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

«Xebo passava per temporades d'inquietud, d'una rara frisança que prenia formes diverses i l'obligava a fer coses que, un observador normal, no hauria atribuït mai al seu temperament.

[...] Cercava conversa amb els conductors dels camions que s'aturaven pel pas del tren, o amb els obrers que tenien costum de fer una curta parada per beure l'aigua d'una aixeta que hi havia prop de la barrera. Els diàlegs eren breus i desmanegats, però entre paraula i paraula, aprofitant els silencis, es miraven d'esquitllentes i això semblava ésser el principal encís del tracte.»

- 2.2.** El text recull una conversa breu entre Xebo i una de les persones que s'aturava abans que passés el tren. Escriviu ara un diàleg més extens, ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, entre Xebo i alguna altra persona que estigui aturada en el pas a nivell. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

El terme *entomofàgia* es refereix al consum d'insectes per part dels éssers humans. En temps prehistòrics, els ous, larves, pupes i adults d'insectes van ser utilitzats pels humans com a aliment, i aquesta tendència s'ha mantingut al llarg dels temps en moltes cultures. Abans de tenir eines per a la caça o l'agricultura, els insectes constituïen un component important de la dieta humana i una bona font de proteïnes en absència de carn de vertebrats.

Actualment, l'entomofàgia es practica en molts països del món, però el consum més gran d'insectes es troba principalment a l'Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina. La ingesta d'insectes complementa la dieta de dos mil milions de persones, aproximadament. Però tot i haver format part de la nostra història, menjar insectes no genera gaire confiança en bona part de la societat occidental, especialment a Europa i els Estats Units.

Es coneixen unes dues mil espècies d'insectes comestibles. A tot el món, les espècies més consumides són els escarabats, les erugues, les abelles, les vespes i les formigues. La majoria d'aquestes espècies conegudes es recollecten directament del medi natural, especialment a les regions rurals i als països tropicals amb gran biodiversitat, **on** els insectes han estat una font natural de proteïnes i micronutrients durant mil·lennis. Tanmateix, a finals dels anys noranta, va sorgir el cultiu d'insectes a escala comercial.

A la majoria de països europeus, el consum d'insectes té molt poca rellevància i sovint es considera culturalment inadequat o fins i tot un tabú. Tot i així, els insectes tenen un alt valor nutricional comparable al de la carn i el peix que mengem habitualment. Són d'especial interès els continguts elevats de ferro i zinc en comparació amb la carn convencional.

L'actual creixement demogràfic en el món fa augmentar la demanda de fonts de proteïnes, però la quantitat de terres agrícoles disponibles és limitada. Si el creixement continua a aquest ritme, l'any 2050 es preveu que la població mundial arribarà als nou mil milions. Per alimentar totes aquestes persones, hauríem de produir gairebé el doble del menjar que es produeix actualment.

Ja fem servir el 70 % de les terres agrícoles per criar el bestiar, els oceans estan sobreexplotats i el canvi climàtic i les malalties amenacen la producció agrícola. És evident que hem d'esforçar-nos per reduir els residus alimentaris i fer que la producció d'aliments sigui més eficient. Podrien ser una possible solució, els insectes?

A causa del gran nombre i la varietat d'espècies que hi ha, el valor nutricional dels insectes comestibles és molt divers i, per tant, difícil d'establir. Tot i aquesta varietat, la majoria dels insectes comestibles proporcionen l'energia i les proteïnes necessàries per a la dieta humana, així com els requeriments d'aminoàcids essencials.

Alguns insectes són sorprenentment rics en ferro, com és el cas de les llagostes, que contenen fins a 20 mg de ferro per cada 100 g, mentre que la carn de boví només **en** conté uns 6. Altres insectes, com els cucs de la farina, són molt rics en aminoàcids essencials i àcids grassos omega-3.

Tenint en compte el creixement demogràfic esperat i la creixent demanda de producció de carn, cada cop més discutida perquè és poc sostenible, els insectes comestibles haurien de considerar-se seriosament com una font nutricional alternativa.

Adaptació feta a partir del text de Pili GONZALVO. «Estàs disposat a incloure insectes a la dieta?». *Etselquemenges* [en línia] (24 juliol 2017)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) L'entomofàgia és ben acceptada arreu del món.	☐	☐
b) L'entomofàgia s'inicià després que l'home esdevingués caçador i agricultor.	☐	☐
c) Els nutrients dels insectes són comparables als que tenen la carn i el peix.	☐	☐
d) Les llagostes contenen més ferro que la carn de vedella i de bou.	☐	☐
e) Hi ha més de cinc mil espècies d'insectes comestibles.	☐	☐

- 1.2. Trobeu en el text els cinc mots que poden funcionar com a sinònims dels mots següents. [0,5 punts]
- a) *Consum:*
  - b) *Es recullen, s'agafen:*
  - c) *Importància, transcendència:*
  - d) *Agraris:*
  - e) *Petició, sollicitud:*
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) «La majoria d'aquestes espècies conegudes es recollecten directament del medi natural, especialment a les regions rurals i als països tropicals amb gran biodiversitat, **on** els insectes han estat una font natural de proteïnes i micronutrients durant mil·lennis»:

  - b) «Alguns insectes són sorprenentment rics en ferro, com és el cas de les llagostes, que contenen fins a 20 mg de ferro per cada 100 g, mentre que la carn de boví només **en** conté uns 6»:
- 1.4. Exposeu, en un màxim de cinquanta mots, què és la pràctica de l'entomofàgia i indiqueu quan es va iniciar i quins són els insectes més consumits. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu DUES de les tres qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu com evolucionen els sentiments de la Marta envers en Manelic a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) <i>Mirall trencat</i> relata el naixement, el declivi i l'aniquilació d'una família burgesa.	☐	☐
b) <i>Mirall trencat</i> s'estructura en quatre parts.	☐	☐
c) La Teresa no gosa revendre la joia que li va regalar Nicolau Rovira.	☐	☐
d) Salvador Valldaura era diplomàtic i un terratinent molt ric.	☐	☐
e) Teresa Goday es casà amb Miquel Masdèu, amb qui tingué un fill.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *Terra baixa*, d'Àngel Guimerà, són vertaderes o falses. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) <i>Terra baixa</i> és un drama en tres actes.	☐	☐
b) En Sebastià és l'antagonista de l'obra.	☐	☐
c) El símbol més destacat de <i>Terra baixa</i> és el llop.	☐	☐
d) La Nuri és la germana gran dels Perdigons.	☐	☐
e) En Tomàs, l'ermità del poble, no va arribar a celebrar el matrimoni entre la Marta i en Manelic.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text canviant els temps verbals en present per formes d'imperfet. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. Cal que subratlleu en els dos textos les formes verbals que modifiqueu. [1 punt]

«L'entomofàgia es practica en molts països del món, però el consum més gran d'insectes es troba principalment a l'Àfrica, Àsia i Amèrica Llatina. La ingesta d'insectes complementa la dieta de dos mil milions de persones, aproximadament. Però tot i haver format part de la nostra història, menjar insectes no genera gaire confiança en bona part de la societat occidental, especialment a Europa i els Estats Units.

Es coneixen unes dues mil espècies d'insectes comestibles. A tot el món, les espècies més consumides són els escarabats, les erugues, les abelles, les vespes i les formigues. La majoria d'aquestes espècies conegudes es recollecten directament del medi natural, especialment a les regions rurals i als països tropicals amb gran biodiversitat, on els insectes han estat una font natural de proteïnes i micronutrients durant milennis.

[...] A causa del gran nombre i la varietat d'espècies que hi ha, el valor nutricional dels insectes comestibles és molt divers i, per tant, difícil d'establir.»

- 2.2. En el text es planteja que alimentar-se d'insectes podria ser una solució per a reduir els residus alimentaris i fer més eficient la producció d'aliments. Escriviu un text formal i ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què indiqueu quins arguments a favor i en contra es poden plantejar en relació amb l'entomofàgia. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats.
[1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,2 punts; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. En temps prehistòrics, els ous, larves, pupes i adults d'insectes van ser utilitzats pels humans com a aliment.

- complement agent
- complement o objecte directe
- complement circumstancial (o adjunt)
- complement de l'adjectiu

3.1.2. Podrien ser una possible solució, els insectes?

- complement del nom
- complement o objecte directe
- subjecte
- complement circumstancial (o adjunt)

3.1.3. Per alimentar totes aquestes persones, hauríem de produir gairebé el doble del menjar que es produeix actualment.

- oració subordinada substantiva de complement directe
- oració subordinada adjectiva o de relatiu de complement del nom
- oració subordinada substantiva de subjecte
- construcció o clàusula d'infinitiu temporal

3.1.4. Aquestes quatre paraules els donaven pretext per meditar una mica més.

- subjecte
- atribut
- complement o objecte directe
- complement o objecte indirecte

3.1.5. El terme *entomofàgia* es refereix al consum d'insectes per part dels éssers humans.

- complement de règim (o preposicional)
- complement circumstancial (o adjunt)
- complement del nom
- complement agent

3.2. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]

a) Ha _____ totes les seves promeses. Fins i tot ha lliurat el seu treball _____. (*incomplet / incomplert*)

b) El recipient era tan _____ que la mà no m'arribava al _____. (*fons / fondo*)

c) El llibre es titula «El _____ de tot plegat». No entenc _____. no en recordes l'autor. (*per què / perquè*)

d) Es van presentar tots dos _____ just _____ que els havien convocat. (*alhora / a l'hora*)

e) És un dels alumnes _____. Té sis _____ i sols un aprovat. (*suspensos / suspesos*)

- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal simple correcta del verb que hi ha entre parèntesis. No podeu utilitzar formes perifràstiques. [0,5 punts]
- a)** D'ara endavant ens veurem sempre que vosaltres _____ (*voler*).
  - b)** Ha _____ (*imprimir*) tots els fulls que li faltaven i encara li ha sobrat tinta.
  - c)** Si hi _____ (*cabre*) posaria tots els toms de l'enciclopèdia a la prestatgeria.
  - d)** El metge té una informació que jo en aquest moment _____ (*descobrir*).
  - e)** Tu no li _____ (*donar*) la culpa al teu germà. Tothom sap que has estat tu qui ha trencat el vidre.
- 3.4.** Subratlleu en el text següent NOMÉS les cinc grafies que corresponen al so palatal fricatiu sord [ʃ]. [0,5 punts]
- Ahir vaig menjar canelons amb beixamel i xampinyons farcits. Dubtava si agafar també peix en escabetx o una costella de xai. Al final vaig triar les postres: maduixes amb xantillí.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb els verbs, substantius o adjectius adequats, derivats dels mots que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts]
- a)** Cel _____, pluja o vent. (*roig*)
  - b)** La guanyadora del concurs va _____ correctament aquella paraula composta. (*lletra*)
  - c)** El van veure tan jove que li van demanar el secret de la seva _____. (*longeu*)
  - d)** No tenia cap culpa del que havia succeït, però el mestre va començar a _____-lo. (*cridar*)
  - e)** Feia anys que no el veia i el vaig trobar molt _____. (*vell*)

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans